

Svar på interpellation från Ann Lewerentz (M) om digital kompetens hos Norrtälje kommuns högstadiel elever

Ann Lewerentz (M) har i en interpellation till mig ställt frågor om den digitala kompetensen hos Norrtälje kommuns högstadiel elever, för besvarande på kommunfullmäktige den 16 december 2024.

1. Vet vi hur den digitala kunskapen ser ut hos kommunens ungdomar?

I dagsläget finns ingen särskild övergripande sammanställning av den digitala kompetensen hos ungdomar i kommunen, men digital kompetens ingår inom ramen för betygsättningen i ett antal olika ämnen.

För att stärka elevernas digitala kompetens har Barn- och skolnämnden antagit en digitaliseringsplan (antogs i december 2021). Med digital kompetens avses flera olika saker. Förutom ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningsätt handlar det också om att använda och förstå digitala verktyg och medier, att förstå digitaliseringens påverkan på samhället samt att lösa problem och att omsätta idéer i handling.

2. Vilket ansvar anser du att kommunens skolor har att lära våra barn och unga kritisk granskning till vad de får till sig på nätet?

Kommunen som huvudman och kommunens skolor har, precis som alla andra huvudmän, ett stort ansvar när det gäller kritisk granskning av information och källor oavsett om det sprids via digitala eller analoga medier. Källkritik ingår i det centrala innehållet och betygsriterierna för årskurs 6 och 9 i framför allt ämnet svenska samt de samhälls- och naturorienterande ämnena i grundskolans nationella läroplan (LGR22).

För att utveckla kritiskt tänkande behöver vi stärka elevernas kunskaper, intellektuella förmåga och träna elevernas förmåga till kritisk granskning. Att arbeta med att stärka läsningen hos barn och unga är också en nyckelfaktor, då läsning och läsförståelse är en grundpelare för den fria tanken.

3. Hur säkerställer vi att våra ungdomar får en adekvat känsla för bland annat källkritik när de är ute på nätet?

Utan goda läskunskaper kommer våra barn och ungdomar inte kunna bli goda källkritiker. När Liberalerna säger att skolan måste tillbaka till grunderna så handlar det om just detta - att varje barn måste få lära sig att läsa ordentligt. Det är också just därför Norrtälje kommun som huvudman följer upp elevernas läsning fyra gånger per år från årskurs 1. Arbetet kommer att ta tid, men Norrtäljes kommunala grundskolor har alltså påbörjat denna förändringsresa sedan en tid tillbaka. Detta lägger i sin tur grunden för att våra barn och ungdomar ska kunna bli goda källkritiker.

En rad insatser med fokus på trygghet och säkerhet på nätet har också genomförts för elever på låg- och mellanstadiet med syftet att eleverna ska utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt

förhållningssätt till digital teknik. Förskolan har exempelvis arbetat med frågan inom "Förskolan i fokus", där arbetet med digitala verktyg och förståelsen av hur digital teknik kan gynna barnens lärande. Ett barn i förskolan kan förstås inte förstå hur man förhåller sig kritiskt och ansvarsfullt till medier och information på samma sätt som en elev i grundskolan, men förskolan kan lägga grunden till det. Skolornas arbete med de delar av det centrala innehållet, som tar upp källkritik och kritisk granskning, följs också upp i vårt systematiska kvalitetsarbete.

Utöver detta kan även nämnas att kommunstyrelsen den 2 december beslutade att ingå ett samarbete med stiftelsen Tryggare Sverige, där ett ökat säkerhetsmedvetande hos barn (8-12 år) vad gäller cybersäkerhet, desinformation, nätfiske, penningtvätt, bedrägerier m.m. är ett särskilt utpekat samarbetsområde.

Även föräldrar har givetvis också ett ansvar i att säkerställa att deras barn har en sund relation till sociala medier och information som sprids via olika digitala plattformar.

4. Anser du att dålig kunskap om vad som är sant på nätet/i sociala medier kan vara ett hot mot demokratin

Liberalernas tydliga ställningstagande mot SD:s trollkonton och spridande av lögnar på sociala medier borde vara svar nog på denna fråga. Det hade varit önskvärt att fler partier hade tagit en tydligare ställning i en så viktig fråga. Upploppen i England efter knivdådet i Southport tidigare i år och den flod av desinformation som spreds på anonyma trollkonton visar också både hur viktigt det är med källkritik och hur farliga trollkonton kan vara.

Enträget kommer vi fortsätta arbetet med resultatuppföljning i den kommunala grundskolan samt satsningar på ökade läskunskaper för att säkra skolans uppdrag att bygga demokratiska individer.

Robert Beronius (L), ordförande i Barn- och skolnämnden